

**การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**
**Evaluation of the Ph.D. Curriculum in Educational Administration,
Faculty of Education, Silpakorn University**

มัทนา วัฒนอมศักดิ์*

Mattana Wangthanomsak

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์และการสอบถาม โดยอาศัยรูปแบบ CIPP ในการประเมินและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความเหมาะสมด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้แก่ 1) เพิ่มการประชาสัมพันธ์ 2) ปรับหลักสูตรเป็นปริญญาต่อเนื่อง 3) เปิดโอกาสทางการศึกษา 4) สร้างเครือข่ายความร่วมมือ 5) เปิดหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตที่หลากหลาย 6) ปรับหลักสูตรให้เข้มข้น 7) ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม 8) ปรับปรุงแหล่งค้นคว้า 9) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตการบริหารการศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to evaluate the Ph.D. Curriculum in Educational Administration, Faculty of Education, Silpakorn University. The researcher collected data from documents, interviews and questionnaires and used CIPP Model. The data was analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The research revealed that: the above curriculum context, input, process, and output were appropriate at high level.

Comments and suggestions regarding the Ph.D. Curriculum in Educational Administration were 1) increase public relations, 2) combine Master and Doctoral Programs, 3) provide educational opportunity to all, 4) establish corporative networks, 5) offer various Doctoral

* อาจารย์ ดร.ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

programs, 6) strengthen the curriculum, 7) focus on changes in society, technology and other circumstances, 8) improve learning resources, and 9) improve the conditions of facilities.

Keywords: Curriculum evaluation, Ph.D. Curriculum, Educational Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีความสำคัญในฐานะที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางในสังคมทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับโลก อย่างไรก็ตาม ในการถ่ายทอดความรู้ เจตคติและค่านิยม ตลอดจนวัฒนธรรมทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพนั้นเกิดจากกระบวนการ “การบริหารการศึกษา” (Educational Administration) ทั้งสิ้น

หลักการบริหารการศึกษาเป็นศาสตร์ในการดำเนินงานต่างๆ ทางการศึกษา ซึ่งรวมถึงหลักสูตร สถานศึกษา อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา วัสดุอุปกรณ์ ตำราเรียนและอาคารสถานที่ ตลอดจนเทคโนโลยีต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวได้ว่าเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทุกอย่างทางการศึกษาโดยมีผลผลิต คือ นักเรียนนักศึกษาที่มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ของผู้บริหารและผู้ร่วมงานที่มีความรู้ความสามารถที่จะจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ อาศัยหลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยผู้บริหารและผู้ร่วมงานจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักการและแนวทางการบริหารการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารเป็นกลุ่มบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการปฏิรูปการศึกษาไทย จึงจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงการผลิตและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้ทันกับ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยต้องสร้างความเข้าใจแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในเรื่องต่างๆ เช่น ระบบการศึกษาไทย การพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา การออกแบบและการปรับเปลี่ยนระบบการศึกษา หลักธรรมาภิบาล ความรู้และทักษะพื้นฐานของผู้บริหารการศึกษาและวิชาชีพผู้บริหารการศึกษา (รุ่ง แก้วแดง, 2546: คำนำ)

ในปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ในประเทศไทยมีหลักสูตรผลิตผู้บริหารการศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก แต่หลักสูตรเหล่านั้นสามารถสร้างบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถและพื้นฐานทางความคิดและพื้นฐานตามหลักวิชาที่จะเป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ (leadership) มีประสิทธิภาพในการทำงานแตกต่างกัน เพราะผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ออกแบบและจัดระบบการศึกษา ทั้งระบบความคิดและระบบการบริหาร ซึ่งรวมถึงการนำเอาทรัพยากรเพื่อการศึกษาไปบริหารให้เกิดผลผลิตตามที่ระบบการศึกษาของประเทศต้องการ ผู้บริหารการศึกษาจึงมีความสำคัญมาก (เกษม วัฒนชัย, 2546: 2) และหลักสูตรการเรียนการสอนหนึ่งๆ จะสำเร็จได้หรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษานั้นๆ เนื่องจากหลักสูตรเปรียบเสมือนแม่บทเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ทุกรูปแบบแก่ผู้เรียน เปรียบเสมือนแผนที่หรือเข็มทิศที่จะนำทางในการจัดการศึกษาให้บรรลุผล หลักสูตรที่ดีต้องมีความชัดเจนเหมาะสมกับผู้เรียนและสังคม ทำให้การจัดทำหลักสูตรเป็นงานสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือร่วมกันในการดำเนินการเพื่อให้ได้หลักสูตรที่ดี และ

เมื่อมีหลักสูตรที่ดี การเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางในเรื่องการศึกษาก็จะดำเนินไปด้วยความราบรื่น และสามารถสร้างสังคมที่มีอนาคตได้ (สุนีย์ ภู่งพันธ์, 2546: 185 - 186)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เปิดหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาขึ้นในปี พ.ศ. 2546 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและคุณธรรม เป็นผู้นำทางการศึกษาทั้งในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการ นักวิจัยและนักบริหาร และตลอดระยะเวลา 6 ปี (2546 - 2551) ที่ภาควิชาการบริหารการศึกษาได้เปิดหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ยังไม่มีการประเมินหลักสูตร ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ดุษฎีบัณฑิตที่มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของภาควิชาการบริหารการศึกษา และสอดคล้องกับความจำเป็นในการดำเนินงานบริหารการศึกษาในปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องถูกถ่ายทอดผ่านหลักสูตรที่ภาควิชาได้พัฒนาขึ้น และเพื่อให้การจัดการเรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดนั้น หลักสูตรจำเป็นต้องผ่านกระบวนการประเมินหลักสูตร ซึ่งเป็นกระบวนการที่มุ่งหาคำตอบตามหลักวิชาการว่า หลักสูตรได้ดำเนินการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยทำการประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ซึ่งได้แก่

- 1) การวิเคราะห์บริบทของหลักสูตร (Context)
- 2) การวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input)
- 3) การวิเคราะห์กระบวนการดำเนินการตามหลักสูตร (Process) และ 4) การวิเคราะห์ผลลัพธ์ของหลักสูตร (Product) รวมถึงรวบรวมข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยใช้รูปแบบ CIPP MODEL (Stufflebeam, 1971: 7) ในการประเมินหลักสูตรในด้าน 1) บริบท ประเมินด้านวัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาสาระของหลักสูตร เพื่อตรวจสอบว่ามีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และความต้องการต่างๆหรือไม่อย่างไร เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ และสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและผู้เรียนได้มากน้อยเพียงใด 2) ปัจจัยนำเข้า เป็นการประเมินหลักสูตรเกี่ยวกับหน่วยกิตและความเหมาะสมของหลักสูตร เนื้อหาวิชาและปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ บุคลากร ผู้เรียน อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก งบประมาณ 3) กระบวนการ เป็นการประเมินหลักสูตรเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ การวัดและประเมินผล เป็นการตรวจสอบว่า กระบวนการหรือกิจกรรมต่างๆของการใช้หลักสูตรในสภาพที่เป็นจริงเป็นอย่างไร มีปัญหาหรือข้อบกพร่องหรือไม่ และ 4) ผลลัพธ์ เป็นการประเมินหลักสูตรด้านผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตรว่า ผู้เรียนมีคุณสมบัติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ เพียงใด ซึ่งพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของผู้เรียน รวมถึงการประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตรด้านอื่นๆ ซึ่งเป็นการประเมินบัณฑิตทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ (academic achievement) ซึ่งได้แก่ ความรู้ความสามารถในวิชาการต่างๆ และด้านผลสัมฤทธิ์ที่ไม่เกี่ยวกับวิชาการ (non - academic achievement) และศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของดุษฎีบัณฑิตด้วย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา 5 คน 2) อาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุมดูแลดุษฎีนิพนธ์ 57 คน 3) นักศึกษา ระดับดุษฎีบัณฑิต (ที่ได้รับอนุมัติหัวข้อดุษฎีนิพนธ์แล้ว) 36 คน 4) ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา 19 คน และ 5) ผู้บังคับบัญชาของดุษฎีบัณฑิต 19 คน รวมทั้งสิ้น 136 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยประเมินหลักสูตรครั้งนี้ จำแนกตามกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ใช้หลักสูตร

กลุ่มตัวอย่าง	การสัมภาษณ์						การสอบถาม					
	ข้อเสนอแนะไป	บริบท	ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการ	ผลผลิต	ปัญหา / ข้อเสนอแนะ	ข้อเสนอแนะไป	บริบท	ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการ	ผลผลิต	ปัญหา / ข้อเสนอแนะ
อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
อาจารย์ภาคอื่น อาจารย์พิเศษ และกรรมการควบคุมดูแลดุษฎีนิพนธ์	-	-	-	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓
นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต (เฉพาะคนที่ได้รับอนุมัติหัวข้อดุษฎีนิพนธ์แล้ว)	-	-	-	-	-	-	✓	✓	✓	✓	-	✓
ดุษฎีบัณฑิต	-	-	-	-	-	-	✓	✓	✓	✓	-	✓
ผู้บังคับบัญชาของดุษฎีบัณฑิต	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	✓	✓

1. แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สำหรับเก็บข้อมูลจากอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 4 ฉบับ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุมดูแลดุษฎีนิพนธ์ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับหลักสูตรด้าน

บริบท (นโยบายและแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ปรัชญา ปณิธาน จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหารายวิชา) ด้านปัจจัยนำเข้า (อาจารย์ บุคลากร นักศึกษา อุปกรณ์ สื่อ ตำรา อาคารสถานที่) ด้านกระบวนการ (การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตร) และด้านผลผลิต (ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและไม่ใช่วิชาการ) และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาระดับ
ดุสิตบัณฑิต (เฉพาะผู้ที่ได้รับอนุมัติหัวข้อดุสิตบัณฑิต)
เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับหลักสูตรด้านบริบท (นโยบาย
และแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ปรัชญา ปณิธาน
จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหารายวิชา) ด้านปัจจัยนำเข้า
(อาจารย์ บุคลากร นักศึกษา อุปกรณ์ สื่อการสอน
ตำรา อาคารสถานที่) ด้านกระบวนการ (การจัดการ
เรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรม
เสริมหลักสูตร) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามสำหรับดุสิตบัณฑิต
สาขาบริหารการศึกษา เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ
หลักสูตรด้านบริบท (นโยบายและแผนพัฒนามหาวิทยาลัย
ปรัชญา ปณิธาน จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง
เนื้อหารายวิชา) ด้านปัจจัยนำเข้า (อาจารย์ บุคลากร
นักศึกษ อุปกรณ์ สื่อการสอน ตำรา อาคารสถานที่)
ด้านกระบวนการ (การจัดการเรียนการสอน การวัด
และประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร) และ
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา
ของดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เป็น
ข้อคำถามเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตร ได้แก่
ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน บุคลิกภาพ
และคุณลักษณะของดุสิตบัณฑิต และข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับหลักสูตร

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารหลักสูตร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. พัฒนาข้อคำถามของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
3. ส่งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา ภาษาและความเหมาะสมของเครื่องมือ (Index of Item

Objective Congruence: IOC) โดยพิจารณาจากเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.5

4. นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงก่อนทำการรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยในขั้นตอนต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยประสานงานกับอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อนัดหมายวัน เวลาและสถานที่สำหรับการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยประสานงานขอความร่วมมือและจัดส่งแบบสอบถามสำหรับประชากรของการวิจัย ได้แก่ 1) อาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษ กรรมการควบคุมดุสิตบัณฑิต 2) นักศึกษาระดับดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (เฉพาะคนที่ได้อนุมัติหัวข้อดุสิตบัณฑิตแล้ว) 3) ดุสิตบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา และ 4) ผู้บังคับบัญชาของดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียดดังนี้ คือ

1. ข้อมูลเชิงพรรณนาหรือข้อมูลแบบคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ และข้อมูลจากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
2. ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ข้อมูลที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ตามแนวทางของ เบสต์ (Best, 1981: 179-182) ต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หลักสูตรมีความเหมาะสม หรือ มีคุณสมบัติในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หลักสูตรมีความเหมาะสม หรือ มีคุณสมบัติในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หลักสูตรมีความเหมาะสม หรือ มีคุณสมบัติในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หลักสูตรมีความเหมาะสม หรือ มีคุณสมบัติในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หลักสูตรมีความเหมาะสม หรือ มีคุณสมบัติในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

1. ผลการประเมินหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาด้านบริบท

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความเหมาะสมด้านบริบทในระดับมากที่สุดด้านโดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ด้านวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลได้แก่ อาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุมดูแล ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.64$) ดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.59$) และนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 4.17$, $\sigma = 0.80$) 2) ด้านความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลได้แก่ อาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุมดูแล ($\mu = 4.03$, $\sigma = 0.61$) ดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.68$) และนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 4.02$, $\sigma = 0.80$) 3) ด้านความสอดคล้องกับปรัชญา

ของภาควิชาและมหาวิทยาลัย มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลได้แก่ อาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุมดูแล ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.58$) ดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.63$) และนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.79$) 4) ด้านการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ อาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุมดูแล ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.71$) ดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.72$) และนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 4.01$, $\sigma = 0.77$)

2. ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ด้านปัจจัยนำเข้า

ในภาพรวมพบว่า หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความเหมาะสมด้านปัจจัยนำเข้าในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) ด้านโครงสร้าง พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมด้านโครงสร้างเนื้อหาในระดับมากที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นสอดคล้องกัน ได้แก่ อาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุมดูแล ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.33$) ดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 4.04$, $\sigma = 0.78$) และนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 3.82$, $\sigma = 0.93$) 2) ด้านอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมมากในด้านอาจารย์ประจำภาควิชา โดยอาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุมดูแล ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.48$) ดุษฎีบัณฑิตมีความเห็นว่า อาจารย์ประจำภาควิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.64$)

และนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตมีความเห็นว่า อาจารย์ประจำภาควิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\mu = 4.35, \sigma = 0.68$) 3) ด้านบุคลากรของภาควิชาการบริหารการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยผู้ให้ข้อมูลได้แก่ อาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษ และกรรมการควบคุมดูแลดุษฎีนิพนธ์ ($\mu = 4.26, \sigma = 0.50$) ดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 4.06, \sigma = 0.69$) และนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 4.21, \sigma = 0.77$) 4) ด้านนักศึกษา ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยรายละเอียดคือ อาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุมดูแลดุษฎีนิพนธ์ ($\mu = 4.07, \sigma = 0.67$) ดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 4.40, \sigma = 0.61$) และนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 4.01, \sigma = 0.81$) 5) ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน อาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุมดูแลดุษฎีนิพนธ์มีความเห็นว่าเหมาะสมในระดับมาก ($\mu = 3.96, \sigma = 0.57$) ดุษฎีบัณฑิตมีความเห็นว่าเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\mu = 3.48, \sigma = 1.04$) และนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตมีความเห็นว่าเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\mu = 3.34, \sigma = 1.39$) 6) ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก อาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุมดูแลดุษฎีนิพนธ์ ($\mu = 4.25, \sigma = 0.43$) ดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 4.01, \sigma = 0.89$) และนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 3.53, \sigma = 1.22$) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก

3. ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ด้านกระบวนการ

ในภาพรวมพบว่า หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความ

เหมาะสมด้านกระบวนการในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า 1) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมในด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก โดยรายละเอียดได้แก่ อาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษ และกรรมการควบคุมดูแลดุษฎีนิพนธ์ ($\mu = 4.17, \sigma = 0.51$) ดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 4.15, \sigma = 0.80$) และนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 3.81, \sigma = 0.99$) มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมที่ระดับมาก 2) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมด้านอาจารย์ประจำภาควิชาในระดับมาก โดยรายละเอียดคือ อาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุมดูแลดุษฎีนิพนธ์ ($\mu = 4.07, \sigma = 0.80$) ดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 3.66, \sigma = 0.76$) และนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 3.81, \sigma = 0.95$) 3) ด้านกระบวนการจัดกิจกรรม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มเห็นว่า หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามีความเหมาะสมในระดับมาก โดยอาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุมดูแลดุษฎีนิพนธ์ ($\mu = 3.82, \sigma = 1.01$) ดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 3.93, \sigma = 0.87$) และนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต ($\mu = 3.84, \sigma = 0.98$)

4. ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ด้านผลผลิต

ในภาพรวมพบว่า หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความเหมาะสมด้านผลผลิตในระดับมาก ดังนี้

1) ด้านคุณลักษณะของดุษฎีบัณฑิต โดยผู้บังคับบัญชาของดุษฎีบัณฑิตมีความเห็นว่า ผลผลิตของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา

วิชาการบริหารการศึกษาในด้านคุณลักษณะของ ดุษฎีบัณฑิตอยู่ที่ระดับมาก ($\mu = 4.71, \sigma = 0.56$) ในขณะที่อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา อาจารย์ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษและกรรมการ ควบคุมดูแลนิพนธ์ ($\mu = 4.12, \sigma = 0.53$)

2) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ โดยอาจารย์ ภาควิชาอื่น อาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุม ดูแลนิพนธ์ มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรปรัชญา ดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีผล สัมฤทธิ์ทางวิชาการในระดับมาก ($\mu = 4.34, \sigma = 0.55$) ส่วนผู้บังคับบัญชาของดุษฎีบัณฑิตมีความ คิดเห็นว่า ผลผลิตของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62, \sigma = 0.69$)

3) ด้านผลสัมฤทธิ์นอกเหนือจากด้านวิชาการ โดยผู้บังคับบัญชาของดุษฎีบัณฑิตมีความเห็นว่ เหมาะสมในระดับมาก ($\mu = 4.67, \sigma = 0.63$)

4) ด้านความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.71, \sigma = 0.62$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สามารถอภิปรายผลการ ประเมินได้ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา วิชาการบริหารการศึกษา

1.1 ด้านบริบท: หลักสูตรปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีความ เหมาะสมโดยรวมในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิด ของสังัด อุทรานันท์ (2541) ที่พบว่าวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรต้องสอดคล้องกับความต้องการของ

สังคมและของชาติ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นแก่ประโยชน์ ของสังคม มีความเสียสละ มีความภูมิใจในประเทศ ชาติและมีศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตย เป็น พลเมืองดีของชาติ และหลักสูตรต้องสามารถตอบ สอนต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของทบวง มหาวิทยาลัย (2543: ก) ที่กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรว่า หลักสูตรที่ดีต้องมุ่งพัฒนาความ เป็นสากลเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าให้มีความทัดเทียม กับนานาประเทศในเชิงวิชาการ เนื้อหา ประสบการณ์ และวิชาเนื้อหาต่างๆ จะต้องสามารถหล่อหลอมให้ ผู้เรียนเป็นคนดีของสังคม มีพัฒนาการในเชิงปัญญา คุณธรรม จริยธรรมและบุคลิกภาพ

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวม หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความเหมาะสมด้าน ปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับดี ซึ่งรวมถึงโครงสร้างเนื้อหา รายวิชา อาจารย์และบุคลากรของภาควิชาการบริหาร การศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี ซึ่ง สอดคล้องกับข้อมูลของสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสิทธิ์ (2542) ที่ได้เสนอในงานวิจัยว่า อาจารย์ต้องเป็น ผู้สร้างองค์ความรู้และสามารถปรับองค์ความรู้ที่มีอยู่ ให้เข้ากับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและระดับ การพัฒนาของประเทศ และงานวิจัยของจอลลี่ (Jolly, 1996: 42224) ที่ศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตร การเตรียมความพร้อมของผู้บริหารโรงเรียนของ มหาวิทยาลัยในแคนซัส (Kansas) พบว่าหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการบริหารสิ่งอำนวยความสะดวกในการศึกษา การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานบุคคล การเงิน โรงเรียนและกฎหมายการศึกษา นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะด้านเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ การสื่อสาร การจัดการความขัดแย้ง

มนุษย์สัมพันธ์ การเป็นผู้นำด้านวิชาการ การพูดในที่สาธารณะ การจัดการความเครียดและการนิเทศ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของฟาห์นบุเลห์ (Fahnbulleh, 2004: 3548) ซึ่งได้ทำการศึกษาทัศนคติของดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและการนิเทศ (Educational Administration and Supervision) พบว่า หลักสูตรปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยบอลสเตท (Ball State University) มีความสมบูรณ์เพียงพอในการเตรียมบัณฑิตให้เป็นนักวิชาการและนักวิชาชีพ มีความยืดหยุ่น

ในด้านนักศึกษาของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความพร้อม ความรู้และประสบการณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีความเหมาะสมในระดับดี ซึ่งแนวทางการศึกษาในหลักสูตรเพื่อเตรียมความพร้อมผู้บริหารสถานศึกษาในประเทศไทยใกล้เคียงกับรูปแบบหลักสูตรของโครงสร้างหลักสูตรปริญญาเอกสาขาการศึกษาในประเทศจีน และการศึกษาของหวัง (Wang, 2002: abstract) ที่ศึกษาว่าโครงสร้างหลักสูตรปริญญาเอกควรประกอบด้วย 1) หลักการและพื้นฐานหลักสูตร (Introductory/Foundations) 2) ทฤษฎี (Theories) 3) ทักษะการทำวิจัย (Research Skills) 4) การประยุกต์ใช้ (Application) 5) การสังเคราะห์ (Synthesis) 6) ประสบการณ์การฝึกงาน (Clinical/Internship Experience) และ 7) การทำวิทยานิพนธ์ (Dissertation Research) และพบว่า รายวิชาของหลักสูตรส่วนใหญ่เป็นเชิงพรรณนา/บรรยาย รายวิชาที่มีความจำกัด ขาดความหลากหลาย เน้นองค์ความรู้หลักมาก (Core Courses) และควรเน้นการส่งเสริมพัฒนาทักษะวิจัยและการเตรียมความพร้อมด้านวิชาชีพให้ชัดเจนมากขึ้น

1.3 ด้านกระบวนการ โดยทั่วไปหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความเหมาะสมในระดับดี ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลรวมถึงการจัดกิจกรรมต่างๆ ของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ (2548: ช - ฉ) ที่พบว่านักศึกษาและบัณฑิตมีเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในภาพรวมในระดับดีมาก

ด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน เช่น การศึกษาดูงานต่างประเทศนั้น จากผลการวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตมีความเห็นว่า การศึกษาดูงานต่างประเทศไม่มีประโยชน์เท่าที่ควร เนื่องจากค่าใช้จ่ายสูงและนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตขาดความเข้าใจในวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ สอดคล้องกับข้อค้นพบจากงานวิจัยของเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2548: ช - ฉ) และข้อค้นพบจากงานวิจัยประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสำหรับผู้บริหารสถานนโยบายสาธารณะ รุ่นที่ 3 มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า การศึกษาดูงานต่างประเทศเป็นกิจกรรมที่มีค่าใช้จ่ายสูง เป็นภาระต่อผู้เรียนเป็นอย่างมากและนักศึกษาไม่ได้รับประโยชน์ด้านวิชาการเท่าที่ควร (นาวินิ ภูสุนทรเทศ, 2541: บทคัดย่อ) ในขณะที่ข้อค้นพบจากงานวิจัยของ สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ และ ทศนา แสงศักดิ์ เสนอว่า ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์แก่นักศึกษา (2545: บทคัดย่อ)

1.4 ด้านผลผลิต หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับงาน

วิจัยของเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2548: ช - ฉ) คุณภาพในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับดีมาก ตามความคิดเห็นของทั้งบัณฑิต ผู้ได้บังคับบัญชาของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต แม้ว่าผลการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรจะได้ผลอยู่ในระดับดี ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนและกรรมการควบคุมคุณภาพในระดับดีมากตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลยังเสนอให้ผู้เรียนและบัณฑิตได้พัฒนาทักษะด้านของภาษาต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของ วินัย คร้ามวงษ์ (2541: บทคัดย่อ) เรื่อง การประเมินหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาของสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมกับเวลา ทันสมัยและเป็นประโยชน์ต่องานที่ปฏิบัติในระดับมาก การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าและองค์ประกอบของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก การประเมินด้านกระบวนการ การจัดกิจกรรมและการวัดผลโดยรวมมีความเหมาะสมและมีประโยชน์ในระดับมาก การประเมินด้านผลผลิตและคุณลักษณะทั่วไปของหลักสูตรเหมาะสมกับตำแหน่ง มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทิพรรณ พัฒนพณิชย์ และทัศนาศาสตร์ (2545: บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตมีการนำความรู้ไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษา และการพัฒนาตนเองหลังการสำเร็จการศึกษา เมื่อเปรียบ

เทียบความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ พบว่าบัณฑิตภาคปกติและภาคพิเศษมีการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานและพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน แต่ความแตกต่างของผลการวิจัย คือ ประเด็นด้านจำนวนผลผลิต หรือ จำนวนนักศึกษาของหลักสูตร เนื่องจากผลการวิจัยประเมินหลักสูตรพบว่า ควรเน้นจำนวนนักศึกษาให้สอดคล้องกับจำนวนอาจารย์ ในขณะที่การวิจัยของ สุทิพรรณ พัฒนพณิชย์และทัศนาศาสตร์ (2545: บทคัดย่อ) เสนอให้ผลิตบัณฑิตให้มีจำนวนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ดังต่อไปนี้

1. ผลักดันให้มหาวิทยาลัยศิลปากร จัดทำแผนและมาตรการเร่งด่วนเพื่อรองรับในการทดแทนอาจารย์ที่เกษียณอายุราชการไป เพื่อให้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หรือ หลักสูตรในภาควิชาอื่นๆ ที่เผชิญกับสถานการณ์เดียวกัน ได้มีเวลาในการแสวงหาบุคลากรที่มีคุณภาพ มีประสบการณ์เหมาะสมกับการเรียนการสอนต่อไป
2. งานวิจัยต่างๆมีข้อค้นพบที่สอดคล้องกันว่า หลักสูตรระดับปริญญาเอกที่เป็นหลักสูตรเตรียมความพร้อมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานั้น ควรเพิ่มการสร้างสมประสบการณ์จากการฝึกงาน และการประยุกต์ใช้หลักการและทฤษฎีมากขึ้น
3. ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ผู้เรียนมีสมรรถนะด้านภาษาต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลของโลกในปัจจุบัน เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สำคัญ

ในการติดต่อสื่อสารและการค้นคว้าหาข้อมูลและ
ความรู้เพิ่มเติม

4. พัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโทและ
ปริญญาเอก ให้มีความต่อเนื่องกัน ทั้งรายวิชา เนื้อหา
วิชาพื้นฐาน วิชาบังคับ วิชาเลือก จำนวนหน่วยกิต
และการทำงานวิจัย

5. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์
คิดวิเคราะห์ และการสร้างความตือรือร้นในการ
แสวงหาความรู้

6. ประเมินและปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะ
และต่อเนื่อง เพื่อบูรณาการวิชาการต่างๆ โดยเน้นการ
มีส่วนร่วมของผู้เรียน เน้นการเชื่อมโยงเนื้อหาวิชา
ให้สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานจริงและสภาพสังคมใน
ปัจจุบัน รวมถึงการสร้างความตระหนักแก่ผู้เรียนถึง
มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพผู้บริหาร
สถานศึกษาวิชาชีพ ผู้บริหารการศึกษา มาตรฐานการ
ปฏิบัติ งานและมาตรฐานการปฏิบัติงาน (จรรยาบรรณ
วิชาชีพ) ตามเกณฑ์มาตรฐานของคุรุสภาด้วย

7. ขยายความร่วมมือในการจัดการเรียนการ
สอนและการทำกิจกรรมต่างๆ ระหว่างสถานศึกษา
หน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งภายในและ
ต่างประเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้

ทัศนคติ มุมมองและประสบการณ์ที่หลากหลายและ
แตกต่างกันออกไป เป็นการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร
จากภายนอก

8. จัดหาสื่อการเรียนการสอน ตำราหนังสือ
เรียน เทคโนโลยี เครื่องมือ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวก
ต่างๆ ให้เพียงพอและเหมาะสมกับความ
ต้องการและจำนวนของนักศึกษา

ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับโครงสร้าง
ของหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขา
วิชาการบริหารการศึกษา เช่น การศึกษาเนื้อหาวิชา
โดยละเอียด เพื่อเก็บข้อมูลโดยละเอียด หรือ
การติดตามเก็บข้อมูลจากนักศึกษาตลอดระยะเวลา
การศึกษา ด้านพัฒนาการ การเรียนรู้เติบโต เป็นต้น

2. ควรศึกษาทัศนคติที่เกี่ยวกับผลผลิตของ
หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา จากมุมมองของตัวนักศึกษา/คุชฎี
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รวมถึงมุมมอง
ของผู้ได้บังคับบัญชาของคุชฎีบัณฑิตด้วย เพื่อทำ
การเปรียบเทียบผลข้อมูลที่ได้

เอกสารอ้างอิง

- เกษม วัฒนชัย. (2546). **การบริหารเพื่อการพัฒนาคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2543). **การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). **การบริหารเพื่อการพัฒนาคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.
- วินัย คร้ามวงษ์. (2541). **การประเมินหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาของสถาบันพัฒนาข้าราชการ
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผล
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.**
- สัจด์ อุทรนันท์. (2541). **พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร: วงเดือนการพิมพ์.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสิทธิ์. (2542). **จริยธรรมทางวิชาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เฟื่องฟ้า.
- สุพิพรรณ พัฒนาพาณิชย์ และทัศนาศ แสงศักดิ์. (2545). **การติดตามผลสำเร็จการศึกษาหลักสูตร
บัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
กรุงเทพมหานคร.**

- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2548). **สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- Best, J.W. (1981). **Research in education**. Englewood Cliffs: Prentice - Hall.
- Cronbach, L. J. and others. (1980). **Toward reform of program evaluation: Aims, methods, and institutional arrangements**. San Francisco: Jossey-Bass.
- Fahnbulleh, H. Momo. (2004). **Student experiences in the doctoral program in educational administration and supervision at Ball State University, 1987-2002**. Ed.D. Dissertation, Ball State University. Dissertation Abstracts International.
- Jolly, R. K. (1996). The effectiveness of secondary educational administration preparation programs at Kansas Regents Universities. **Dissertation Abstracts International**.
- Stufflebeam, Daniel L. (1971). **Educational evaluation and decision-making**. Illinois: Peacock Publisher Inc.
- Wang, Xin. (2002). **A Study of the curriculum structure and content of doctoral programs in higher education in the People's Republic of China**. Ed.D. Dissertation. Dallas: Baylor University.